

=====

E-novice UMANOTERA 220/06, dne 27. marec 2006

=====

*****SVET IN EVROPA*****

OSMO ZASEDANJE POGODBENIC KONVENCIJE O BIOTSKI RAZNOVRSTNOSTI

Konferenca pogodbenic Konvencije o bioloski raznovrstnosti je sprejela januarja 2000 dodatni sporazum h konvenciji, imenovan Kartagenski protokol o bioloski varnosti, ki je stopil v veljavo 11. septembra 2003.

EU: V OKOLJE 14 ODSOTKOV NEPRECISCENIH ODPLAK GOSPODINJSTEV

Slovenija se po podatkih Eurostata uvrsta med drzave, kjer vec kot polovica gospodinjskih odpadnih voda ni preciscenih, saj je taksnih gospodinjskih odplak v drzavi kar 67 odstotkov.

NAJVEČJO POSKUSNO NAPRAVO NA SVETU, KI POBIRA CO₂, SO SLOVESNO ODPRLI NA DANSKEM

Poskusna naprava je pomemben del raziskave, ki bo pripomogla k razvoju boljših mehanizmov za zmanjšanje ogljika, za povečanje javnega sprejemanja tehnologij in za močno znižanje stroškov.

ZMANJSANJE TOPLOGREDNIH PLINOV SE TUDI IZPLACA

V primeru, da ne bomo zmanjšali emisij, je lahko strošek za klimatske spremembe zaradi globalnega segrevanja kar 10 odstotkov svetovnega BDP-ja.

ZNANSTVENIKI SVARIJO STARSE PRED PESTICIDI IN PLASTIKO

Znanstveniki z univerze v Liverpoolu pravijo, da lahko že majhne vsebnosti kemikalij pesticidov ali plastike vplivajo na razvoj otrok, se preden se ti rodijo in tako povečajo možnost kasnejšega razvoja raka.

EVROPSKO SODISCE OBSODILO SPANIJO IN GRCIJO

Spanijo in Grčijo je prejsnji teden Evropsko sodisce obsodilo zaradi nespostovanja evropskih okoljskih zakonov.

*****SLOVENIJA*****

22. MAREC - SVETOVNI DAN VODA

Letosnje aktivnosti ob svetovnem dnevu voda potekajo pod okriljem Organizacije ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO).

SVETOVNI DAN METEOROLOGIJ O PREPREČEVANJU NARAVNIH NESREC

Svetovni dan meteorologije obeležujemo od leta 1950, ko je v veljavnost stopila konvencija o ustanovitvi Svetovne meteoroloske organizacije.

NOVA MAREOGRAFSKA POSTAJA V KOPRU

Postaja, ki je eden od rezultatov mednarodnega projekta ESEAS-RI, služi kot nicelna točka za vse izmere nadmorske visine po Sloveniji.

ODBOR DZ ZA OKOLJE O NEZADOSTNI IZKORISCENOSTI LESNE BIOMASE

Po Petanovih besedah je Slovenija v casu tranzicije unicila lesno industrijo, ki je vir surovin oz. je njen stranski produkt lesni odpad.

ARAO RAZISKAVE ZA ODLAGALISCE NADALJUJE V KRSKEM IN BREZICAH

Kot so v sporočilu za javnost zapisali v ARAO, so občino Sevnica že obvestili, da so ustavili vsa dela, povezana z umescanjem odlagalisca NSRAO na območju občine.

ZLEBIR: NUJNE SO PRILAGODITVE NA PODNEBNA DOGAJANJA

Naravne nesreče se lahko prepreci ali pa vsaj blazi z upostevanjem vnaprejsnjih opozoril in s prilagajanjem na podnebne spremembe.

*****RAZPISI*****

*****AKCIJE*****

*****PUBLIKACIJE*****

*****NAPOVEDNIK*****

*****VABILO K SODELOVANJU*****

=====

*****SVET IN EVROPA*****

OSMO ZASEDANJE POGODBENIC KONVENCIJE O BIOTSKI RAZNOVRSTNOSTI
Ministrstvo za okolje in prostor, 21. marec

V Braziliji (Curitiba) poteka od 13 do 31. marca osma konferenca pogodbenic Konvencije o biotski raznovrstnosti (COP), ki služi kot tretje zasedanje pogodbenic Kartagenskega protokola o bioloski varnosti (MOP3).

Konferenca pogodbenic Konvencije o bioloski raznovrstnosti je sprejela januarja 2000 dodatni sporazum h konvenciji, imenovan Kartagenski protokol o bioloski varnosti, ki je stopil v veljavo 11. septembra 2003. Namen protokola je varovanje okolja in zdravja ljudi pred potencialnimi tveganji, ki jih predstavljajo zivi gensko spremenjeni organizmi (GSO). Protokol se sklicuje na previdnostni pristop in povzema previdnostni ton iz 15. nacela Deklaracije o okolju in razvoju iz Ria. Protokol ureja predvsem cezmejno gibanje GSO.

Pogodbenice so na tretji konferenci pogodbenic Kartagenskega protokola o bioloski varnosti, ki je potekala od 13. do 17. marca v vseh tockah dnevnega reda dosegle napredek, ki je pomemben za izvajanje protokola. Najvecji doseg je bila odlocitev o dokumentacijskih zahtevah za cezmejno gibanje zivih gensko spremenjenih organizmov namenjenih za hrano, krmo in procesiranje, kar je kljucnega pomena za ucinkovito izvajanje protokola.

Sprejetih je bilo se vec drugih pomembnih odlocitev, se zlasti o institucionalni krepitvi, posredovalnici informacij o bioloski varnosti, oceni tveganja, monitoringu in porocanju ter oceni in pregledu. Napredek na teh podrocjih je bil nujen za vzpostavitev ucinkovitega mednarodnega sistema bioloske varnosti.

Slovenija je na konferenci sodelovala v okviru usklajenih stalic EU, ki sta jih zastopali predsedujoca drzava clanica EU Avstrija in Evropska komisija, skladno z mandatom, danim z odlocitvijo in zakljucki Sveta ministrov za okolje. Slovenija je bila tudi aktivno udelezena v odlocitvah drzav clanic srednje in vzhodno evropske regije, kamor je uvrscena po merilih Zdruzenih narodov.

Dodatne informacije: Darja Stanic Racman, Ministrstvo za okolje in prostor, tel.: 01/ 478 7338.

EU: V OKOLJE 14 Odstotkov nepreciscenih odplak gospodinjstev
STA, 21. marec

Gospodinjstva v Evropski uniji spustijo v okolje 14 odstotkov nepreciscenih odpadnih voda, kazejo podatki, ki jih je danes, pred svetovnim dnevom voda, objavil Evropski statisticni urad Eurostat. Slovenija se po podatkih Eurostata uvrsta med drzave, kjer vec kot polovica gospodinjskih odpadnih voda ni preciscenih, saj je taksnih gospodinjskih odplak v drzavi kar 67 odstotkov.

Najnižji delež nepreciscenih gospodinjskih odpadkov v okolje spušcajo Nizozemska (1,0 odstotek), Velika Britanija (2,0 odstotka), Luksemburg (5,0 odstotka) in Nemčija (7,0 odstotkov), Sloveniji pa družbo delata Malta in Ciper, kjer gre v okolje 87 oziroma 65 odstotkov nepreciscenih gospodinjskih odpadkov.

V letu 2002 je bilo sicer v EU 90 odstotkov prebivalstva priključenega na zbirališča odpadnih voda. Na Malti, v Luksemburgu in Spaniji so bili na zbirališča priključeni vsi prebivalci, sledijo pa Nizozemska (99 odstotkov), Velika Britanija (98 odstotkov) in Nemčija (95 odstotkov). Najmanj prebivalcev je na zbirališča odpadnih voda priključenih na Cipru (35 odstotkov), Slovaškem (55 odstotkov), Madžarskem (62 odstotkov) in v Sloveniji (63 odstotkov), navaja Eurostat.

Ceprav v članicah EU vsa gospodinjstva niso priključena na zbirališča odpadnih voda, pa so tiste odpadne vode, ki se zbirajo, deležne vsaj sekundarnega čiščenja. Izjemi sta Irska, kjer je 41 odstotkov odpadnih voda očiščenih le na primarni ravni, 29 odstotkov pa na sekundarni ravni, ter Litva, kjer je omenjeno razmerje 32 proti 28 odstotkov.

V članicah EU, za katere je Eurostat razpolagal s podatki, so bila v letu 2002 na javni vodovod priključena skoraj vsa gospodinjstva: na Cipru in Nizozemskem 100 odstotkov, v Franciji in Nemčiji 99 odstotkov, na Danskem 97 odstotkov, v Belgiji 96 odstotkov, na Madžarskem 93 odstotkov, v Sloveniji 91 odstotkov, na Češkem, Irskem in v Avstriji pa 90 odstotkov. Najnižji delež gospodinjstev, priključenih na javni vodovod, je v Estoniji (72 odstotkov), Litvi (76 odstotkov), na Slovaškem (84 odstotkov) in Poljskem (85 odstotkov), se navaja Eurostat.

NAJVEČJO POSKUSNO NAPRAVO NA SVETU, KI POBIRA CO₂, SO SLOVESNO ODPRLI NA DANSKEM

Bruselj, 14. marec

Največjo poskusno napravo nove tehnologije, ki pobira ogljikov dioksid iz običajnih elektrarn, so prejšnji teden odprli na Danskem. Gre za rezultat raziskave, ki ga je podjetje Elsam iz Danske izvedlo s podporo Evropskega okvirnega raziskovalnega programa.

Zavzetje ogljika in tehnologija skladiščenja služita za most med sedanjim energetske sistemom, ki temelji na fosilnih gorivih, in taksnim, ki je blizu ničnim emisijam ogljika. Ta poskusna naprava je pomemben del raziskave, ki bo pripomogla k razvoju boljših mehanizmov za zmanjšanje ogljika, za povečanje javnega sprejemanja tehnologij in za močno znižanje stroškov.

Janez Potocnik, evropski komisar za znanost in raziskave, je o otvoritvi povedal: "Evropska komisija je zavezana k prihodnosti s čim manj ogljika. Politika na področju raziskav danes pomeni energetske politiko jutri in zato veljajo projekti kot so CASTOR za zelo pomemben prispevek. Z razvojem tehnologij za zmanjševanje in shranjevanje ogljika, lahko srednjeročno zmanjšamo emisije z večjo uporabo obnovljivih virov energije."

Vec:

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/06/309&format=HTML&aged=0&language=EN>

ZMANJSANJE TOPLOGREDNIH PLINOV SE TUDI IZPLACA

Environment Daily 2063, 21. marec

Analiza, ki jo je objavila Nemska okoljska agencija, je pokazala, da bi prepolovitev emisij toplogrednih plinov pomenila strošek le enega odstotka svetovnega bruto domaćega proizvoda. Opozarja, da je lahko – v primeru, da ne bomo zmanjšali emisij – strošek za klimatske spremembe zaradi globalnega segrevanja kar 10 odstotkov svetovnega BDP-ja.

Da bomo lahko dosegli večje zmanjšanje emisij, se morajo tako zelene tehnologije kot svetovno vlaganje pospešiti, kar velja se posebej za energetske sektor. V agenciji so se dodali, da so prejšnji izračuni pogosto podcenjevali zmanjšanje stroškov kot posledico tehnološkega napredka.

Institut za klimatske spremembe v Potsdamu je izračunal, da se bodo morale emisije v povprečju na prebivalca spustiti pod 2 tona na leto. Za primerjavo, nemško povprečje je 11 ton, ameriško pa 21.

Vec: <http://www.umweltbundesamt.de/>
<http://www.umweltbundesamt.de/uba-info-presse/2006/pd06-015.htm>

ZNANSTVENIKI SVARIJO STARŠE PRED PESTICIDI IN PLASTIKO
Polly Curtis, Guardian, 21. marec

Znanstveniki so posvarili starše, da vsebnosti pesticidov, za katere se je prej mislilo, da se neskodljivi, lahko povzročijo raka pri dojenčkih in mladih otrocih.

Znanstveniki z univerze v Liverpoolu pravijo, da lahko že majhne vsebnosti kemikalij pesticidov ali plastike vplivajo na razvoj otrok, se preden se ti rodijo in tako povečajo možnost kasnejšega razvoja raka.

Organoklorove spojine se akumulirajo v materinem mleku, kar poveča možnost prenosa na dojenčke med dojenjem. Raziskavi bodo zagotovo mnogi nasprotovali, saj so povezavi med nizko vsebnostjo onesnazevalcev in raku oporekali že v preteklosti. Raziskovalci trdijo, da dokazi kažejo na to, da je povezava "možna", kar je dovolj za starše, da razmislijo o organskih dietah, da bi se izognili okužbi. Dodajajo se, da bi morali odgovorni ponovno pregledati pravila o dovoljenih vsebnostih kemikalij.

Profesor Howard, član svetovalnega odbora za pesticide, je za Guardian povedal: "Preventivni ukrepi za te vrste raka so temeljili na izobrazovanju javnosti o nevarnosti kajenja tobaka, izboljšanju prehrane in povečanju fizične aktivnosti. Sedaj bi se morali vendarle osredotociti na zmanjšanje izpostavljanja problematičnim kemikalijam."

Vec: <http://www.guardian.co.uk/food/Story/0,,1735687,00.html>

EVROPSKO SODISCE OBSODILO ŠPANIJO IN GRČIJO
Environment Daily 2063, 21. marec

Španijo in Grčijo je prejšnji teden Evropsko sodišče obsodilo zaradi nespostovanja evropskih okoljskih zakonov. Španija je bila obsojena na podlagi petih obremenitev kršenja direktive o presoji vplivov na okolje iz let 1985 in 1997, in sicer v povezavi z kompleksom za prosti čas v Paterni blizu Valencie. V primeru Grčije pa je slo za nespostovanje zascite vrste kace z otoka Milos, imenovane Vipera schweizeri. Oba primera je predlagala Evropska komisija

Vec:
<http://www.curia.eu.int/jurisp/cgibin/form.pl?lang=en&Submit=Submit&docrequire=alldocs∓numaff=c-332/04>
<http://www.curia.eu.int/jurisp/cgibin/form.pl?lang=en&Submit=Submit&docrequire=alldocs∓numaff=c-518/04>

*****SLOVENIJA*****

22. MAREC - SVETOVNI DAN VODA
STA, 22. marec

Letosnje aktivnosti ob svetovnem dnevu voda potekajo pod okriljem Organizacije ZN za izobrazevanje, znanost in kulturo (UNESCO). Zato ni presenetljivo, da je osrednja pozornost namenjena povezanosti vode in kulture. Ob priložnosti v UNESCO poudarjajo pomen kulturnih tradicij in vrednot, vtakanih v različne družbene sisteme, pri pravicnejšem upravljanju vodnih virov.

Generalna skupščina ZN, ki je svetovni dan voda razglasila leta 1992, zeli z letosnjo temo opozoriti na pomen, ki ga ima voda v različnih svetovnih kulturah in religijah.

ZN so lani zaradi velikega pomena vode za obstoj živih bitij začeli z akcijo Voda za življenje, katere glavni namen je v obdobju 2005-2015 doseci izpolnjevanje mednarodnih ciljev, povezanih z vodo. Med njimi so v skladu z razvojnimi cilji tisoletja zeleli do leta 2015 za polovico zmanjšati delež ljudi, ki nimajo dostopa do pitne vode, in ustaviti netrajnostno izkoriščanje vodnih virov.

Glede na drugo razvojno poročilo o svetovnih vodah (World Water Development Report), ki ga bodo agencije ZN v sodelovanju z državami članicami ob tej priložnosti predstavile na četrtem svetovnem vodnem forumu v Mehiki, približno milijarda ljudi se vedno nima dostopa do varne pitne vode, 2,6 milijarde ljudi pa živi v nezadovoljivih sanitarnih razmerah.

Tudi Slovenija se pridružuje aktivnostim, ki bodo potekale ob svetovnem dnevu voda. Tako se bo minister Janez Podobnik danes v Ljubljani udeležil ustanovitve Ljubljanskega foruma mladih za pitno vodo, okoljsko ministrstvo pa bo skupaj z inštitutom za vodo in Drustvom vodarjev Slovenije pripravilo posvet na temo vode in kulture.

Na Agenciji RS za okolje so z obeleževanjem svetovnega dneva voda začeli že v ponedeljek, ko so namenu predali novo postajo za meritve morja v Kopru, danes pa bodo v prostorih agencije v Ljubljani odprli razstavo fotografij o vodi in sodelovali na omenjenem posvetu o vodi in kulturi.

SVETOVNI DAN METEOROLOGIJE O PREPREČEVANJU NARAVNIH NESREC
STA, 23. marec

Svetovni dan meteorologije, ki ga obeležujemo 23. marca, letos poteka na temo Preprečevanja in blaženja naravnih nesrec. Čeprav je v svetu 90 odstotkov vseh naravnih katastrof povezanih z vremenom, podnebjem in vodo, Slovenija ne spada med države, ki bi jih prizadele vremenske in podnebne ujme večjih razsežnosti, so sporočili z Agencije RS za okolje. Zaradi neposredne odvisnosti od vremena in podnebja so kot eno izmed najbolj občutljivih dejavnosti v Sloveniji izpostavili kmetijstvo.

Po statističnih podatkih je v Sloveniji v zadnjih šestih letih največ skode v kmetijstvu povzročila susa, sledila so ji neurja, toča in pozeba, so se zapisali in ocenili, da bo vreme zaradi narasčajocih koncentracij toplogrednih plinov v ozračju se bolj muhasto, so navedli v agenciji.

Z letosnjim letom so zato sprožili projekt prilagajanja na podnebne spremembe, katerega namen je med drugim opredeliti, katere vremenske in podnebne naravne nesreče nas lahko doletijo in kako se bo njihova pogostost in razsežnost v bodoče spremenila, so zapisali.

Slovenska meteorološka služba bo tako danes ob svetovnem dnevu meteorologije predstavila vzroke naravnih nesrec in metode njihovega natančnejšega napovedovanja, so napovedali na agenciji.

Svetovni dan meteorologije obeležujemo od leta 1950, ko je v veljavnost stopila konvencija o ustanovitvi Svetovne meteorološke organizacije. Slovenija je članica organizacije od leta 1992. Generalni sekretar organizacije Michel Jarraud je ob tej priložnosti poudaril, da imajo ekstremni vremenski pojavi vedno večji vpliv na trajnostni razvoj in dodal, da so najbolj ogrožene ravno države v razvoju.

Leto 2005 so namreč, kot je povzel, zaznamovala tako daljša susna obdobja kot tudi obdobja z obseznimi padavinami in unicujocimi hurikani. Velikost ozonske luknje nad Antarktiko pa je po rekordnih vrednostih v letih 2000 in 2003 dosegla tretjo največjo razsežnost, je se povedal Jarraud.

Čeprav vedno več studij nakazuje na povečevanje števila naravnih nesrec, povezanih z vremenskim dogajanjem, pa znanstveni izsledki o dolgoročnem povečevanju števila naravnih katastrof se niso znani, so se sporočili s Svetovne meteorološke organizacije.

NOVA MAREOGRAFSKA POSTAJA V KOPRU
STA, 19. marec

Agencija RS za okolje (ARSO) je konec prejšnjega leta dokončala novo mareografsko postajo v Kopru. Postaja, ki je eden od rezultatov mednarodnega projekta ESEAS-RI in jo bodo v ponedeljek slavnostno predali namenu, služi kot nicelna točka za vse izmere nadmorske visine po Sloveniji, in med drugim omogoča zaznavanje sprememb visine morja kot posledico podnebnih sprememb in tektonskih premikov. Skupna vrednost projekta je bila po navedbah ARSO okoli 35 milijonov tolarjev.

Zacetek opazovanj na slovenskem morju sega v leto 1958. Nova postaja, ki jo bodo namenu predali v sklopu obeleževanja svetovnega dneva voda, ki je 22. marca, je opremljena s satelitskim sistemom GPS, vključena je v vse mednarodne tokove podatkov in predstavlja eno ključnih referenčnih geodetskih izhodisc za pripravo pomorskih kart in drugih terestričnih meritev, je za STA povedal Janez Polajnar z ARSO.

Poleg tega bodo sedaj laze ocenjevali tektonske premike oz. locili vpliv tektonskih pomikov od vpliva podnebnih sprememb na visino morja. "Doslej smo vedeli le, da se visina morja dviguje, sedaj pa bo možno ugotoviti, ali je dvig visine morja posledica samo globalnega segrevanja ozračja ali tudi premikanja tektonskih plosc na tem območju," je dejal Polajnar.

V okviru triletnega projekta, ki se je končal lani in je bil namenjen razvoju infrastrukture Evropske službe za visino morja (ESEAS), je ARSO dopolnil 47-letni niz podatkov opazovanja morja, tako da so sedaj na voljo urni podatki o visini morja od leta 1958. "To je dragocen niz podatkov, ki omogoča znanstvene studije klimatskih ali drugih sprememb," je pojasnil Polajnar. Postaja spremlja tudi vse meteorološke parametre, med njimi temperaturo zraka in morja ter hitrost in smer vetra.

Poleg tega je v Piranskem zalivu tudi mareografska boja, ki so jo letos nadgradili z novim instrumentom, ki zaznava valovanje morja. Vsi podatki o temperaturi zraka in morja, hitrosti in smeri vetra ter moci morskih tokov na različnih globinah so dostopni na spletni strani ARSO.

ODBOR DZ ZA OKOLJE O NEZADOSTNI IZKORISCENOSTI LESNE BIOMASE
STA, 23. marec

V Sloveniji je lesna biomasa nezadostno izkoriscena, prav tako nimamo niti ustrezne organiziranosti, da bi ta obnovljiv vir energije uspesno izkoriscali, je na danasnji seji odbora DZ za okolje in prostor, ki je tokrat potekala na Vranskem, poudaril predsednik odbora Rudolf Petan. Dodal je tudi, da bi morali vse dimenzije lesne biomase izkoristiti ter z njo umno gospodariti na daljsi rok.

Po Petanovih besedah je Slovenija v casu tranzicije unicila lesno industrijo, ki je vir surovin oz. je njen stranski produkt lesni odpad. Prav ta odpad pa zdaj Slovenija uvaza iz drzav, ki jim prodaja hlodovino. Predstavniki z ministrstva za okolje in prostor Jani Turk je dejal, da se Slovenija nahaja pred dvema izzivoma, in sicer kako obdržati energetska intenzivnost na sedanji ravni in kako znižati izpuste toplogrednih plinov.

Delez obnovljivih virov je v Sloveniji leta 2003 v celotni oskrbi z energijo znesel 10,8 odstotka, v celotni proizvodnji elektricne energije pa 23,2 odstotka. Po Turkovem mnenju obnovljivi viri predstavljajo pomemben vir primarne energije v Sloveniji, povečanje njihovega deleža pa je ena od prioriteta energetske in okoljske politike drzave. Slovenija namrec ima enako dobre ali celo boljše naravne potencialne za rabo obnovljivih virov energije v primerjavi z ostalimi članicami EU.

ARAO RAZISKAVE ZA ODLAGALISCE NADALJUJE V KRSKEM IN BREZICAH
STA, 21. marec

Glede na odlocitev občinskega sveta občine Sevnica, da se na celotnem območju občine ustavijo vsi postopki in aktivnosti v zvezi s prostorsko umestitvijo odlagalisca nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO) v prostor, so danes iz Agencije za radioaktivne odpadke (ARAO) sporočili, da se bo delo po nacrtih nadaljevalo na preostalih dveh lokacijah, in sicer Vrbine v občini Krsko in Globokega v občini Brezice.

Kot so v sporočilu za javnost zapisali v ARAO, so občino Sevnica že obvestili, da so ustavili vsa dela, povezana z umescanjem odlagalisca NSRAO na območju občine.

Moznosti za dodatno vključitev tretje potencialne lokacije bo ARAO v nadaljnjih mesecih podrobno preučila. Med prijavljenimi v prvem krogu zbiranja prijav sta se občina Lenart, kjer je bila lani družbena sprejemljivost zelo nizka, in občina Smartno pri Litiji, v kateri se do zdaj ni bilo mogoče dogovoriti o lokaciji, je pa javno mnenje odlagaliscu razmeroma naklonjeno.

Se vedno pa obstaja možnost, da se v postopek prijavijo nove občine, ali da se prijavljene občine prijavijo nove lokacije. Razpis za prijave je namreč odprt in ARAO bo vsako prijavo skrbno preučila tako z družbenega kot s tehničnega in okoljskega vidika, so se sporočili iz ARAO.

**ZLEBIR: NUJNE SO PRILAGODITVE NA PODNEBNA DOGAJANJA
STA, 23. marec**

Narava je močnejša od človeka, vendar pa se lahko naravne nesreče prepreči ali pa vsaj blazi z upoštevanjem vnaprejšnjih opozoril in s prilagajanjem na podnebne spremembe, kar vključuje predvsem preprečevanje gradnje objektov na ogroženih območjih in prilagoditve na področju kmetijstva, je na danesnji novinarski konferenci ob svetovnem dnevu meteorologije pojasnil generalni direktor Agencije RS za okolje Silvo Zlebir. Ob tem je opozoril na kratkost človeškega spomina, ki zavira hitrejše prilagajanje na podnebne spremembe.

Pri tem je priznal, da se tako agencija kot tudi ministrstvo za okolje in prostor srečujeta s pritiski za odobritev gradnje na poplavno ogroženih območjih. Taksnim pritiskom se, kot je poudaril, morata upreti.

V sklop nujnih prilagoditev na podnebna dogajanja sodi tudi kmetijstvo, ki je se posebej ranljivo zaradi svoje neposredne odvisnosti od vremenskih in podnebnih razmer, je se izpostavil Zlebir in dodal, da lahko agencija s svojimi napovedmi in natančnim spremljanjem vremenskih dogajanj kmetovalcem pomembno pomaga pri prilagajanju.

Pri tem bodo v prihodnosti pomembno vlogo odigrale sezonske napovedi o vremenskem dogajanju, ki pa zaenkrat se niso operativne. Njihova zanesljivost naj bi se, po Zlebirjevi oceni, v naslednjih letih bistveno izboljšala.

To bo s stalisca pogostejših ekstremnih vremenskih pojavov in podnebnih sprememb pomemben dejavnik pri preprečevanju naravnih nesreč, je se dodal in to ponazoril z lanskoletnimi klimatskimi anomalijami na Balkanu, kjer so se izmenjavale poplave, medtem ko se je zahodna Evropa socala s poletno suso, vročinskimi vali in pozari.

Ker vremenski pojavi niso omejeni le na določena območja, se je Slovenija lani na predlog agencije pridružila globalni medvladni pobudi Skupine za opazovanje zemlje (Group on Earth Observation) in skupnim evropskim prizadevanjem za boljše izmenjavo informacij v okviru Globalnega opazovanja za okolje in varnost (Global Monitoring for Environment and Security).

*****RAZPISI*****

30. marec: rok za oddajo prijav za "**Fellowship Programme on International and Comparative Environmental Law**". Kje: Budimpesta, Madzarska. Kdaj: 17 julij - 4 avgust 2006.

Vec: <http://www.unitar.org/elp/fellowship.htm>

31. marec: rok za oddajo prijav na nagradni natečaj za najboljšo prakso: **Sixth International Award for Best Practices (DIABP) to Improve the Living Environment**

Vec informacij na bestpractices@unhabitat.org in www.bestpractices.org

1. april: rok za oddajo prijav za izobraževanje na Norveškem od 31. julija do 11. avgusta: **biosafety course: Holistic Foundations for Assessment and Regulation of Genetic Engineering and Genetically Modified Organisms**. Prijave na: <http://www.genok.org/english/application.html>

15. april: rok za oddajo prijav za **studij** razvoj zemeljskih in vodnih virov v Nemčiji na University of Karlsruhe. Vec: <http://www.rz.uni-karlsruhe.de/~reseng>

15. april: rok za oddajo prošenj za **stipendijo** za seminar: **International Seminar on Protected Area Management (ISPAM)**. Seminar bo potekal v angleskem jeziku, od 2. do 19. avgusta, v Montani, ZDA.

Vec: http://www.fs.fed.us/global/is/field_course/welcome.htm, finchum@cnr.colostate.edu

The International Training Centre (ITC) of ICLEI razpisal **dve stipendiji za šestmesečni praksi** z začetkom marca ali aprila 2006. Delovni teden bo obsegal 40 ur; delo bo v Freiburgu v Nemčiji. Prosnjo (motivacijsko pismo in C.V. poslijte na jobs@iclei-europe.org.

Vec: <http://www.iclei-europe.org/index.php?id=2811>

Mednarodni center za teoretsko fiziko Abdus Salam iz Miramara pri Trstu razpisuje možnosti za pridobitev njihovih **stipendij za raziskovalno delo s področja obnovljivih virov energije na italijanskih univerzah** (Camerino in L'Aquila) ter na samem sedezu centra ICTP. Stipendije se bodo dodeljevale za raziskovalna usposabljanja s trajanjem od 6 do 12 mesecev, podrobnejše informacije pa je mogoče dobiti tudi na Italijanskem inštitutu za kulturo v Ljubljani, Kongresni trg 13. Vec: www.mvzt.gov.si

10 stipendij za podiplomski program studij 2006/07 **Environmental Security and Peace**, v Kanadi in Kostariki. Vec: <http://www.upeace.org/programmes/esp.cfm>

Razpis za izbiro neprofitnih okoljevarstvenih projektov z uporabo geografskih informacijskih sistemov za podporo v okviru mednarodnega raziskovalnega programa ECP. Razpis za izbiro neprofitnih okoljevarstvenih projektov z uporabo geografskih informacijskih sistemov objavljajo Drustvo za varovanje okolja in geografske informacijske sisteme SCGIS Slovenija, Society for conservation GIS in ESRI ECP. Rok za oddajo projektnih predlogov **ni časovno omejen**, teče celo leto, vsako leto. Prijava projektnih predlogov lahko oddate le v elektronski obliki z izpolnitvijo formularja na spletni strani Drustva SCGIS Slovenija.

Dodatne informacije: www.arrs.gov.si/sl/obvestila/05/razp-SCGIS-171105.asp in www.scgis-si.org

*** AKCIJE ***

Gorenjsko ekološko Združenje je ob svetovnem dnevu voda izvedlo **ekološko patroljo ob Savi Dolinki**. Poleg že "standardnih" odpadkov, ki lezijo na rečnih bregovih in drevesih so odkrili se, da je Sava Dolinka "cista" pred in zablatena po čistilni napravi na Koroski Beli.

29. marec: rok za oddajo pripomb in predlogov na osnutek **Pravilnika o ravnanju z radioaktivnimi odpadki in izrabljenim gorivom**. Predloge lahko posredujete na: radovan.tavzes@gov.si oz. po postu na naslov: Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana.

29. marec: rok za oddajo pripomb in predlogov na **osnutek Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem**. Predloge lahko posredujete na: radovan.tavzes@gov.si oz. po postu na naslov: Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana.

3. april: rok za oddajo predlogov in pripomb osnutek **Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja**. Vase pripombe in predloge nam lahko posredujete na e-naslov: jelka.kremesec@jevsenak@gov.si oz. po postu na naslov: Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana.

Zveza združenj ekoloških kmetov Slovenije vabi vse, ki jim je okolje pri srcu, kmetje in kmetice, zastopniki regij brez GSO, nevladne organizacije, cerkvene organizacije, podjetja, ki prodajajo hrano brez gensko spremenjenih organizmov, vse, ki nasprotujejo uporabi gensko spremenjenih organizmov v kmetijstvu in zivilski industriji, da se udeležijo skupnega protesta in ga podprejo. Dan "**Shoda za Evropo brez GSO**" je **5. april 2006**, dan na katerem bosta komisarka EU Mariann Fischer-Boel in avstrijski predsednik Sveta za kmetijstvo Josef Pröll otvorila konferenco EU o "gensko spremenjenih,

konvencionalnih in ekoloških poljskih pridelkih" z ironičnim naslovom "**The Freedom of Choice**" (svoboda izbire).

Prijave na udeležitev "**Shoda za Evropo brez GSO**" sprejemajo na Zvezi združenj ekoloških kmetov Slovenije (Metelkova 6, Ljubljana) na tel. 01 230 12 01 ali 051 27 19 28 ali preko elektronske poste zveza.ekokmet@zveza-ekokmet.si, do 27. marca 2006; kontaktna oseba: Katerina Vovk. Prevoz od Ljubljane do Celovca bo organiziran z avtobusom, visina placila pa bo odvisna od števila prijavljenih oseb. Cena prevoza od Celovca do Dunaja, ki ga organizira dr. Stefan Merkac, bo znesla 10 EUROV.

7. april: rok za oddajo pripomb in predlogov na osnutek **Pravilnika o poročilu o rezultatih namernega sproščanja gensko spremenjenih organizmov v okolje**. Vase pripombe in predloge nam lahko posredujete na e-naslov: anica.prancic@gov.si oz. na poštni naslov MOP.

Zveza ekoloških gibanj Slovenije je odprla "**Ekološki telefon**". Na brezplačni ekološki telefon **080 18 45** lahko sporočite okoljske probleme vasega kraja. Zveza ekoloških gibanj Slovenije v okviru projekta INTERREG III A nudi svetovanje, obisk in pomoč vsak delovnik med 9. in 15. uro.

=====

PUBLIKACIJE

=====

Avstrijska planinska zveza je pripravila brošuro v nemškem jeziku "**Ogrozeni alpski ledeniki**", s katero želi javnost opozoriti na ledenike kot sestavni del visokogorja. Brezplačno naročilo na peter.hasslacher@alpenverein.at

Zacela je delovati nova spletna stran o ekoturizmu na Poljskem: <http://www.ecotourism.org.pl/>

Organizacija PAN Germany je izdala brošuro z naslovom "**Towards Pesticide use reduction in Germany**", za katerega upajo, da bo pripomogla k lobiranju in zagovorništvu tudi drugod po Evropi. Dostopna je na: www.pan-europe.info/publications/index.shtml, www.pan-germany.org/download/pesticide_use_reduction.pdf

Publikacija o smernicah glede uporabe pesticidov "**Guiding Lighthouses for Future Plant Protection Policy**" pa je v angleščini dostopna na: www.pan-germany.org/download/lighthouses.pdf. Na voljo sta se nemška in poljska izdaja. Info: presse@pan-germany.org, <http://www.pan-germany.org>

Na spletni strani Evropskega okoljskega biroja so objavili novo publikacijo: **A programme for the Sustainable Development of the European Union**. Dobite jo na: http://www.eeb.org/activities/sustainable_development/G10-on-SDS-March2006.pdf

Brussels Energy Round Table (BERT) je objavila publikacijo **European energy legislation 1998-2005**. 886 strani je na voljo v angleškem in francoskem jeziku. Naročilo pošljite na pieter.vandermeiren@versateladsl.be

Evropska komisija pripravila je pripravila **Vodic za okolju prijazno javno naročanje**. Tiskano verzijo je mogoče dobiti na Ministrstvu za okolje in prostor, na spletu pa se nahaja na: http://europa.eu.int/comm/environment/gpp/pdf/handbook_sl.pdf

Nova knjizica Natura 2000 v Sloveniji: "**Ljudje z naravo, narava za ljudi**". Dobite jo brezplačno na osrednji enoti (na Dunajski 22 v Ljubljani) in na območnih enotah Zavoda RS za varstvo narave. Spletna verzija je na: http://www.zrsvn.si/slo/download/2/2006/1/101_232_brosura_Natura2000.pdf

Elektronski informator generalnega direktorata Evropske komisije za okolje. V njem lahko najdete zadnje novice o dogajanjih na področju okoljske politike in nekatere koristne povezave. http://europa.eu.int/comm/environment/integration/newsalert/themes_en.html

PTICE LJUBLJANSKEGA BARJA, avtorji: Davorin Tome, Andrej Sovinc, Peter Trontelj. Izdalo: Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije DOPPS. Vec: dopps@dopps-drustvo.si in www.ptice.org

GOVERNANCE AND SUSTAINABILITY: Ulrich Petschow, James Rosenau in Ernst Ulrich von Weizsäcker. Narocilo na: <http://www.greenleaf-publishing.com/catalogue/govsus.htm>

Evropska komisija je izdala novo brošuro na 86 straneh: **LIFE, Natura 2000 and the military**. Dostopna na: http://europa.eu.int/comm/environment/life/infoproducts/lifeandmilitary_en.pdf
Ostale publikacije na: <http://europa.eu.int/comm/environment/life/infoproducts/lifenaturepublications.htm>

Voda in življenje v kamniti pokrajini – KRAS, uredil Andrej Mihevc. Knjiga je nastala kot rezultat slovenskega dela raziskav Krasa, ki so potekale v okviru evropskega projekta AQUADAPT. V 35 prispevkih so strokovnjaki z različnih področij predstavili zgodovinski pogled na soodvisnost med naravnimi viri, predvsem vodo, in družbo ter socioloske in kulturne pogoje sedanje uporabe vode na slovenskem krasu.

"Podnebju prijazna hisa - živeti v presežku" Tema knjige je energijsko varčna gradnja. Bralcu omogoča vstop v celovitost sveta energijsko učinkovite gradnje. 30 primerov podnebju prijazne hise ponazarja pomen tako varčevanja z energijo kot tudi trajnostnega razvoja, pri čemer pa niso bile izvzete teme, kot sta bivanje in življenje. Publikacija bo lahko služila kot priročnik za investitorje, planerje, podjetja in vse druge, ki se zanimajo za tovrstna vprašanja.

Vec: <http://www.fierabolzano.it/klimahouse2006/index-d.htm>, <http://www.raetia.com/index.php?id=919>

=====
NAPOVEDNIK
=====

27. – 28. marec: Waste Management for Oil & Gas. Kje: Tajska.

Vec: <http://www.marcusevans.com/events/CFEventinfo.asp?EventID=10522>

28. marec: konferenca **Europe's Natural Resources**. Kje: Bruselj, Belgija.

Vec: <http://www.europeanvoice.com/conferences/resources>

29. marec: Zavod Symbiosis in Notranjski regijski park vabita na **predavanje** z naslovom **Leto dni po Zabji svatbi**. Kdaj: ob 19:30. Kje: v predavalnici knjižnice Jozeta Udovica v Cerknici. Konec marca lansko leto so na Zabji svatbi predstavili dvoživke Notranjskega regijskega parka. Spomladi in poleti so v sodelovanju s člani Društva za proučevanje dvoživk in plazilcev ter Notranjskim regijskim parkom nadaljevali z raziskavami v sklopu projekta "Varstvo dvoživk v Notranjskem regijskem parku". Izkazalo se je, da se je v parku skrivalo se mnogo presenečenj in območje je za dvoživke res izrednega pomena. Tik preden se začne letosnja zabja svatba, bo Jana Kus Veenvliet predstavila rezultate projekta.

29. marec: internetna razprava **Support Mechanisms and Regulatory Framework for the Wind Industry**. Kdaj: od 15. do 17. ure. Sodelovanje v živo je brezplačno.

Vec: www.xtalks.com/renewableenergyeurope.ashx

29. marec: European Sustainable Energy Seminar. Kje: Bruselj

Vec: http://www.inforse.org/europe/seminar06_BXL.htm

4. april: seminar: **Trgovanje z emisijami CO2 - poslovna priložnost za podjetje 2006**. Vabljeni vsi odgovorni za trgovanje z emisijami CO2, da se prepričajo o priložnostih, ki jih lahko izkoristijo. Dodatne informacije o dogodku in prijava - www.energetika.net/emisije

3. – 4. april: Dnevi energetikov, 8. srečanje energetskih menedžerjev. Casnik Finance srečanje tudi letos pripravlja skupaj z Institutom Jozef Stefan - Centrom za energetske učinkovitost ter Ministrstvom za okolje in prostor. Pripravljen je vsebinsko bogat program s številnimi temami o učinkoviti rabi in obnovljivih virih energije ter varovanju okolja, zanimivimi za vse, ki se pri svojem delu

ukvarjajo s temi področji in se želijo seznaniti z aktualnimi informacijami in strokovnimi nasveti. Na Dnevih energetikov bosta podeljeni tudi nagradi za energetske učinkovite podjetje 2006 in za energetske učinkovite projekte 2006.

Vec: www.finance-on.net/energetiki

3. – 4. april: konferenca **Green Public Procurement**. Kje: Gradec, Avstrija.

Vec: <http://www.iclei-europe.org/index.php?id=2308>

4. – 6. april: konferenca Evropske unije o "gensko spremenjenih, konvencionalnih in ekoloških poljskih pridelkih" z ironičnim naslovom "**The Freedom of Choice**" (svoboda izbire). Pri konferenci bodo politiki in strokovnjaki iz cele Evropske unije razpravljali in dolocali okvire za sobivanje z gensko spremenjenimi organizmi. Kje: na Dunaju.

5. april: shod na Dunaju: "**March for a GMO-free Europe**" na dan konference EU.

Vec: <http://www.gmofree-europe.org/>

12. – 16. april: 20. mednarodni **filmski festival s področja narave in okolja**. Kje: Grenoble (Francija). Organizira FRAPNA Isère.

Vec: <http://www.frapna.org/festival.html>

24. – 27. april: mednarodna konferenca **Sustainable Community Development 2006**, ki jo organizira Angkatan Zaman Mansang (AZAM). Kje: Crowne Plaza Riverside, Kuching, Sarawak, Malaysia.

Vec na www.azam.org.my/scdc2006/

26. – 27. april: 9. letna konferenca o mreži za okoljsko proračunsko upravljanje in čistejše proizvodnje (**Environmental Management Accounting and Cleaner Production**) – EMAN. Kje: Graz, Avstrija.

Vec na www.eu-emico2006.at ali www.emasconference2006.at

10. -12. maj: razstava **Carbon Expo**, Kje: Köln, Nemčija.

Vec: <http://www.carbonexpo.com>

11. – 29. maj: Galillee College organizira **International Training: Environmental Management**.

Vec: www.galilcol.ac.il, mnadler@galilcol.ac.il

15. – 17. maj: Konferenca: **Prihodnost brez emisij CO2**. Glavni temi konference bosta varstvo podnebja in promocija obnovljivih virov energije. Kje: Stockholm, Švedska.

Vec informacij na <http://www.iclei-europe.org/index.php?id=1723>

17. – 18. maj: Avstrijski energetske dnevi v Sloveniji v sklopu sejma Energetika v Celju. Aktivno lahko sodelujete s predstavitevjo svojega podjetja ali predloga projekta in se dogovorite za bilateralna srečanja z drugimi udeleženci. V primeru zadostnega interesa bo pripravljena tudi predstavitvena brošura zainteresiranih slovenskih podjetij v angleškem jeziku. Brezplačno srečanje organiziramo na Centru za energetske učinkovitost Instituta "Jozef Stefan" v sodelovanju z Avstrijsko energetske agencijo in Gospodarskim oddelkom Avstrijskega veleposlanstva. Prijave za predstavitve podjetij in predlogov projektov v okviru tematskih sekcij na srečanju ter predstavitve podjetij v brošuri sprejemamo do ponedeljka, 6. februarja 2006, na spletni strani

http://www.energyagency.at/service/veranst/slo_avstrijski_dnevi.htm ali s priloženo prijavnico na naslov:

Institut "Jozef Stefan", Center za energetske učinkovitost, Jamova 39, 1000 Ljubljana, mag. Barbara Petelin Visocnik, barbara.visocnik@ijs.si, tel.: 01/588 53 94 ali 01/588 52 10

18. – 19. maj: seminar na temo **Evropske trgovinske politike** namenjeni organizacijam civilne družbe iz novih držav članic Evropske unije. Kje: Valetta. Vec: <http://www.cisat.org/> in

cisat@coleurop.be

18. – 20. maj: Svetovni forum: Mesto in kakovost življenja - globalni izzivi, lokalne rešitve. Kje: Ženeva (Švica), Delovni jeziki: francosčina, angleščina, špansčina. Organizirata: Mestna občina Ženeva, Fondation de Devenir. Vec: <http://www.qualitedevie.org>

29. – 31. maj: konferenca **CleanMed Europe 2006**. Kje: Stockholm, Svedska.
Vec: www.cleanmed.org/europe

30. maj - 2. junij: Zeleni teden 2006. V Bruslju bodo potekale okoljska konferenca in razstave. Vec: www.greenweek2006.eun.org in <http://europa.eu.int/comm/environment/greenweek/home.html>

8. – 10. junij: Mednarodna konferenca o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi: **Cultural Heritage and Sustainable Forest Management: the role of traditional knowledge**. Kje: Firenze (Italija).
Vec: http://www.forestlandscape.unifi.it/CHSFM_2006/english/index.asp

19. – 23. junij: Third World Urban Forum. Kje: Vancouver, Kanada.
Vec: www.unhabitat.org/wuf/2006

19. - 24. avgust: World renewable energy congress IX and exhibition. Teme: vodikove tehnologije, biomasa, energija, zmanjševanje revscine, spol, arhitektura nizke porabe energije, fotovoltaične tehnologije, solarne tehnologije, trajnostni transport, vetrna energija in različni politični pogledi. Kraj: Firenze, Italija. Dodatne informacije: prof. Ali Sayigh, PO Box 362, Brighton BN2 1YH, UK, tel: +44 1273625643, faks: +44 1273625768, e-mail: asayigh@netcomuk.co.uk, www.wrenuk.co.uk

20. – 26. avgust: World Water Week 2006. Kje: Stockholm, Svedska.
Vec: www.worldwaterweek.org

11. september: International Energy Audit. Kje: Lahti, Finska.
Vec: www.audit06.fi

14. – 15. september: seminar na temo **Evropske trgovinske politike** namenjeni organizacijam civilne družbe iz novih držav članic Evropske unije. Kje: Budimpesta.
Vec: <http://www.cisat.org/> in cisat@coleurop.be

19. – 20. oktober: seminar na temo **Evropske trgovinske politike** namenjeni organizacijam civilne družbe iz novih držav članic Evropske unije. Kje: Riga. Vec: <http://www.cisat.org/> in cisat@coleurop.be

22. – 24. oktober: Seventh Annual Global Conference on Environmental Taxation. Kje: Ottawa, Kanada. Informacije: nathalie.chalifour@uottawa.ca
Vec: <http://www.environmental-tax-conference.uottawa.ca/>

=====
VABILO K SODELOVANJU
=====

- posredujte nam novice s področja varstva okolja in narave ter trajnostnega razvoja v Sloveniji, za katere menite, da so zanimivi za strokovno in široko javnost, - posredujte najave dogodkov (seminarjev, konferenc, posvetov, javnih obravnav itd.), objave razpisov in izidov publikacij, - rok za oddajo novic je vsak četrtek do 14. ure, izjemoma pa tudi v petek do 12. ure na naslov: info@umanotera.org, - objave so brezplačne, uredništvo pa si pridrži pravico presoje o primernosti objave in uredniških posegov,

- na spletni strani www.umanotera.org, podstran E-novice Umanotera, pod naslovom Prispevek, so informacije o formalnih zahtevah, katerim mora zadostiti prispevek za objavo v e-novicah

- objavljeni prispevki predstavljajo stališča avtorjev in ne odražajo vedno tudi uradnih stališč Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj.

=====
Uredništvo E-novic:

UMANOTERA, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, ustanova
p.p. 4440, 1001 Ljubljana
Tel.: 386 01 439 71 00, Faks: 386 01 439 71 05

E-pošta: info@umanotera.org
<http://www.umanotera.org>

